

LA CONTRAPORTADA DE VALENTÍ PUIG

La toga blanca dels candidats

“Ahir i avui, els candidats procuren que la campanya sigui ‘aparatosa, vistosa, magnífica, popular’, i ‘que surti a la llum la mala reputació’ dels adversaris, ‘es tracti de crim, de luxúria o de corrupció’. Avui, encara més, si comptem amb la diligència dels periodistes.”

Els candidats cabriolen a la llista electoral, com els bons ciutadans de Roma feien *cursum honorum* i sabien que a l'hora de votar “tothom és de mena que s'estima més una mentida que no un refús”, segons Quint

Tul·li Ciceró explicava al seu famós germà, Marc Tul·li. Molt abans de la regla d'Hondt, els clàssics ho sabien tot, incloent-hi el germà de Ciceró: “El que no et sigui possible de complir, o bé ho rebutges amablement, o bé no t'hi acabis de negar del tot; el primer comportament és propi d'un home bo, el segon és propi d'un bon candidat”. Tot val contra Catilina, encara que Ciceró també quedí servit amb el retrat que li fa Mommsen a la monumental *Història de Roma*.

L'apoteosi ètica d'Anguita en campanya coincideix amb la publicació encertada d'un *Manual per unes eleccions*, on Quint Tul·li Ciceró –traduït i presentat per Ignasi Mascaró i Joan Carbonell– dona directrius al germà candidat i els electors de Pompeia deixen les parets de la ciutat ben brutes de grafitis electorals. Aleshores els candidats duïen toga blanca (*candida*), es deixaven veure en públic (*ambitio*) i encaixaven mans (*prensatio*) per demana vots. A un tribú de la plebs com el germà jove de Ciceró no li feien falta les entrevistes a televisió per seduir el poble: “La gent del camp, només que els coneguis pel nom, ja se senten els nostres amics”. “L'afalac és censurable, però no ho és si a algú el fa ser més amic”.

La clau de volta sempre és la promesa: fer-ne “és quelcom incert en el temps i que afecta poca gent, però negar-s'hi et crea enemistats, sobtades i nombroses”. Encara és ben bé així, tot i que, al contrari de les incompatibilitats a la Roma de Ciceró, aquí poden ser candidats els perjurs i morosos,

actors, empresaris de circ, regents de bordell i els homes lliures que han volgut fer de gladiador. No és que qualsevol temps passat fos millor, però tampoc podem donar més autoritat moral que a Ciceró a un González que de cop i volta promet reduir impostos.

La pedra foguera i les cendres del Vesuvi deixaren intactes els grafitis per les eleccions municipals de Pompeia: com Norma Duval, les dones feien campanya. Per exemple, Estàcia i Petrònia demanaven el vot per Marc Casel·li i Luci Albuç. Com Redondo, Cuevas o Botín, els perruquers volien el vot per Juli Trebi i els venedors de tramussos afavorien Felició. També constituïen un *lobby* els “borratxos tocatardans” –a favor de Marc Cerrini Vàtia–. No queda constància que els *doberman* fessin campanya a favor o en contra de ningú. En tot cas, a les eleccions d'ara no he vist cap espot electoral que –com els grafitis romans– raonés que el candidat sigui “un home respectabilíssim”, algú a qui “cal atorgar-li una glòria digna”, un “jove extraordinari” o algú que “fa un bon pa”. Però, exactament com ara, algun ciutadà pretenia traspasar a l'administració els seus problemes individuals: “Gavi, edil! Marcel estima Prenestina i ella no li fa cas”. Deixem-ho en mans de Cristina Almeida.

Ahir i avui, els candidats procuren que la campanya sigui “aparatosa, vistosa, magnífica, popular”, i “que surti a la llum la mala reputació” dels adversaris, “es tracti de crim, de luxúria o de corrupció”. Avui, encara més, si comptem amb la diligència dels periodistes. Vegem –per exemple– el cas d'un nou Catilina que cometi adulteri amb la que després seria la seva sogra i que es casi amb la filla nascuda de l'adulteri. Són revelacions que poden fer perdre l'aplom a qualsevol que es cregui bo per a la condició de procònsol.